

ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՉԻՆ

«ՊՐԱԳՐԵՆԸ, ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԵԱՆԸՄԱ ԿԷԼՍԻՆԼԷՐ» ՄԱՐԿ. 10. 14.

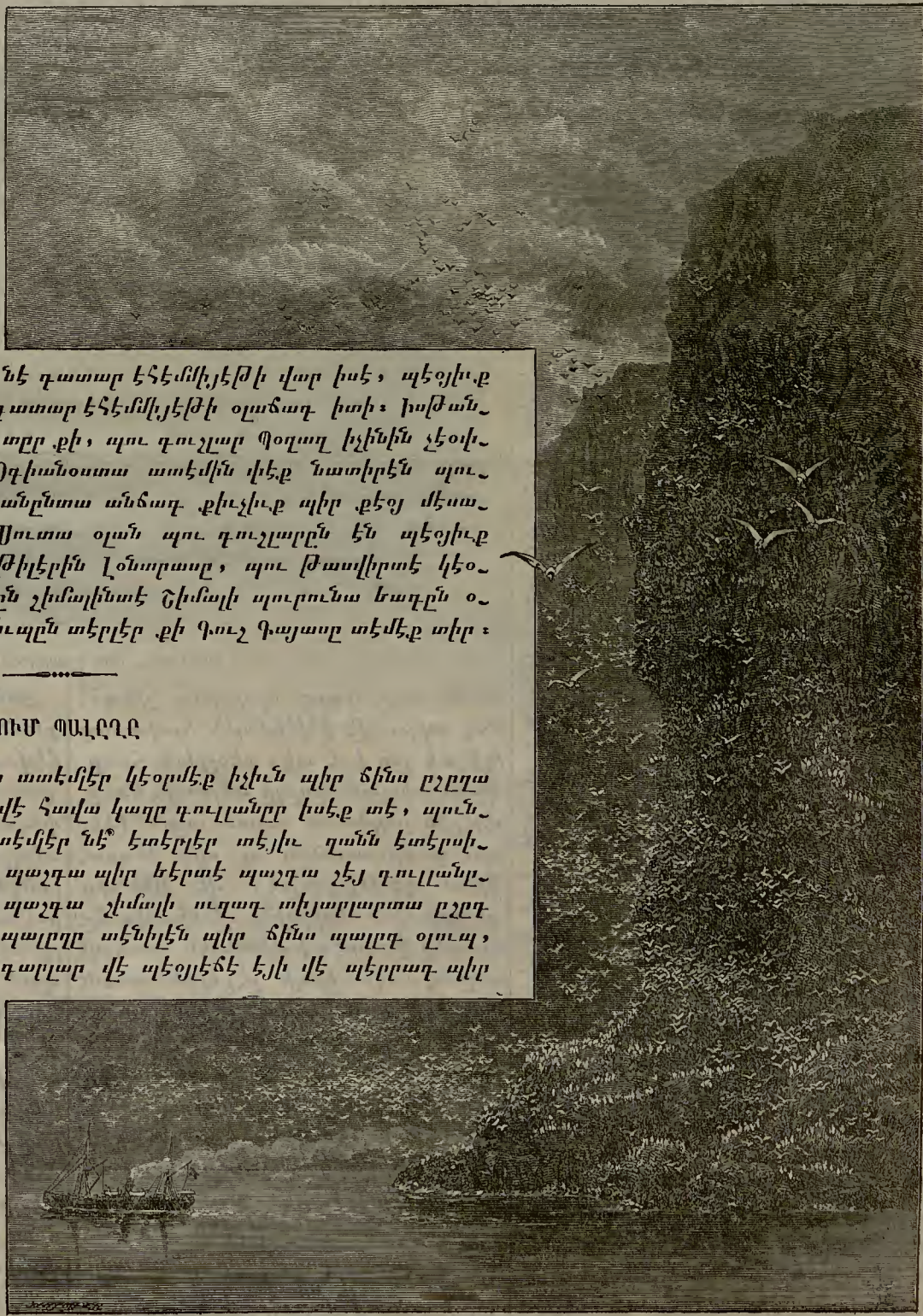
ՃԻԼՏ 22

ԻՍՏԱՆՊՈԼ. ՓԵՏՐՎԱՐ 1, 1892

Ն. 2

ԳՈՒՇ ԳԱՅԱՍԸ

Տիւնեատա սէքէնէսի չօգ օւ
լան մերքեղէր հագղընաա
սէօյէտիյիմիզտէ, լծնարա, փա
րիս, նիւ Եօրդ վէ իսթանպօլ
կիպի պէօյիւք շէհրէր իւզէրինէ
տիւշինիւրիւզ : Լաքին էկէր
մարթի դուշարը պիր թահրիւր ի
նուֆուս իճրա էտէճէք օլալար,
ինսանլարըն թահրիւր ի նու
ֆուսընտա Սահարա շէօյիւնիւն նէ
դատար էհէմիյէթի վար իսէ, պէօյիւք
շէհրէրին չօգլարընըն տախի օլ
դատար էհէմիյէթի օլաճագ իտի :
Իսթանպօլստ չօգ մարթի դուշարը
վար տըր քի, պու դուշար Պօղտղ
իչինին շէօյիւք իւրի տիր,
լաքին պունլար Օգիանստա
ատէմին փէք նատիրէն պու
լունտըր իտիպ պիր դայանըն
եանընտա անճագ քիւշիւք
պիր քէօյ մէսա պէսինտէ
թուլթուլաճագ իտի : Սուտա
օլան պու դուշարըն էն պէօյիւք
շէհրէրինտէն պիրի, պէլքի
մարթիւրին լծնարաւը, պու
թապիլիտէ կէօրիւր : Պու
մահալ Նօրվէճիանըն շիմալի
նտէ Շիմալի պուրունա
եագըն օլալ պէրլիւր
տնա Սվիր Հօլթ Գլիւպըն
տէրլէր քի Գուշ Գայատը
տէմէք տիր :

ՄՈՒՄ ՊԱԼԸՂԸ

Շիւպհէօիզ կէճէ օլարընտա
ատէմէր կէօրմէք իչին պիր
ճինս ըշըղա միւհթաճ
տըրլար : Պիզ լամպա վէ
հալա կազը դուլլանըր իսէք
տէ, պունլարըն պուլունմա
տըրըր եէրտէ ատէմէր նէ
էտէրլէր տէյիւ զանն
էտէրսիւնիլ : Պազը եէրտէ
պիր շէյ վէ պաշգա պիր
եէրտէ պաշգա շէյ դուլլանը
լըր : Սլասքա տիյարընտա
վէ պաշգա շիմալի ուզագ
տիյարլարտա ըշըղ իչին
պիրիճիք չարէլէրի մուճ
պալըրը ահնիլէն պիր
ճինս պալըր օլուպ, պունու
աթէյէ պրագարագ եագարլար
վէ պէօյէճէ էյի վէ պէրրագ
պիր ըշըղլարը օլուր : պու
պալըր պիր սաաթտան
ղիյատէ եանար :

Մուճ պալըրը ճն փարմագ
դատար ուզուն վէ ինճէ
պիր պալըր տըր : Չօգ էթլի
օլորընտան մուճ կիպի
եագըլմաղա փէք միւնասիպ
տիր : Եէրլիւր պու
պալըրը մէյէ չպուրգ
լարընտան եափըլըր
գապա պիր շէմտան
իւզէրինէ մըլիւա

ԳՈՒՇ ԳԱՅԱՍԸ

յըպ ամեն զորքը լար վէ պաշն. տան թուրքաբերը պիր տիրիյէ գուրուղընըն ուճընա գատար եանար:

Օգուճագ եա տիրիյ տիրմէք իչին օլան չէչիտ չէչիտ աճաիպ ըչըղար իչինտէ պանա կէլիր քի պու ըչըգ էն աճայիպի տիր: Չանն էտէրտին քի թապիթ ատէմ պուլունտըղը եէր. տէ անէրին միւհթաճ. օլտըղը սանքի հէր շէյի թէտարիք էթմիչ տիր: Մում պալըղը զայէթ եալը տըր վէ իսիրթթ իչինտէ պլիէ սագլանըմաղ: Շիմալտէ կէճէլէր չօգ ուղուն տըր, վէ էկէր պու պալըգ օլմասա իտի, ատէմէր օրատա վաղթլարընըն պէօյիւք գըս. մէնը պիւսպիւթին գարանըգտա կէ. չիւհէճէքէր իտի:

ԲԵՅՏԻՔ ՎԷ ԳՈՒԼԻՊԷ

Պու սահիֆէտէ իրլանտատա պու. լունան էն միւքէլէֆ քէօքէրտէն պի. ըրինն տըչ թարաֆընը կէօթէրէն պիր թապիր, վէ օլ պիր սահիֆէտէ եինէ իրլանտատա պուլունան էն հա. զիր պիր գուլիպէնին իչ թարաֆընը կէօթէրէն տիկէր պիր թապիր պու. լունուր: Պու քէօք զայէթ կէնիչ ա. ըրաղիէր արասընտա պինա օլունմըչ օ. լուպ, էթրաֆընտա պաղչէլէր, օր. մանլար վէ տաղլար վէ հէմ պալըգ. լարլէ տօլու տէրէլէր վար տըր: Վէ պունլարըն ճիւմէտի սերվէթ սահիպի օլան Լօրտ Մասսարինին մալի տիր: Մնթրիմ նամ քիւչիւք գասապանըն եանընտա վէ անճագ պիր գաչ միւ. ուղաղըղտա Լօխ նիհ նամ կէօլ պուլունուր: Պու կէօլ ճէղաիր ի Պը. ըրթանիտա էն պէօյիւք կէօլ օլտըղը կիպի էլրօփատա տախի էն պէօյիւք կէօլէրտէն պիրի տիր: Էկէր պու. քէօքտէ սաքին օլանլար, էթրաֆը. ընտա օլան պու սատէ կիւղէլէյի պրաղըպ տա գալապալըղը պիր շէհրէ կիթմէք իսթէսէլէր, չըմէնտըֆէրէ օ. թուրուպ պիր սաթ զարֆընտա իր. լանտա ֆապրիգալարընըն պէօյիւք մէքքէղինէ, եանի Տըպլինտէն սօնկ. ըա իրլանտանըն էն պէօյիւք շէհրի օ. լան Պէլֆասթա կիտէ պիլըլէր:

Օլ պիր թապիրտէ կէօրիւլէն գու. լիպէ իսէ, իրլանտանըն էն ֆաղիր գըսմընտա վէ ֆօճնօթ նահիյէսինտէ տիր: Պու գուլիպէնին անճագ պիր օտասը օլուպ, անըն տախի փէնճէ. ըտի եօգ տըր: ֆիւրտիսթանտա պուլունան չօգ էլիէր կիպի պու գու. լիպէնին տախի ըչըղը թավանտա ա. չըլըչ օլան պիր տէլիքտէն կէլիր, վէ հալանըն թէպտիլի վէ տիւմանըն

չըգմասը տախի պու տէլիք վասըթա. սըյլէ օլուր: Պու գուլիպէ ֆիւրտիս. թան գուլիպէլէրինտէն շու խուսուս. տա ֆարգըլ տըր քի, թանտըրտա թէղէքտէն եափըլմըչ ամէչլէ տէյիլ, անճագ օճագտա եանան վէ եէր թէ. ղէյինտէն եափըլմըչ ամէչլէ գըղտըր. լըր:

Գուլիպէ իլէ քէօք արասընտա պէօյիւք ֆարգ վար իսէ տէ, անլէր. տէ սաքին օլանլարըն սաատէթի ա. ըասընտա տախի էօյլէ պիր ֆարգ վար տըր տէյէմէյիլ: Գուլլար էլինտէ օլարագ ամէչլին եանընտա օթուրան քիւչիւք գըղ, պօլպօլ եէյէճէյի օլտըգ. ճա, Լօրտ Մասսարինին գըղը գատար սաատէթիլ վէ խօշնուտ պիր հալտէ օլա պիլիլ: Պու գըղըն անասընըն փէք

թաամը էլէ կէթիրտիյիմիղտէ վէ աղլի վէ անլագի թէրպլիյէ իչին ֆուրսա. թըմըղ օլտըղընտա, էն ալի տէրէճէտէ օլան պիր սաատէթ իչին էն լաղըմ օլան պիր հալտէ պուլունմըչ օլուրըչ. էկէր պու հալտէ օլան պիր ատէմ սաատէթտէն մահրում իսէ, գուսուր քէնտի պուլունտըղը հալտէ տէյիլ, իլլա քէնտիսինտէ օլմալը տըր:

ԳԻՒՉԻՒՔ ՀԵՒԻՄ

Պիր կիւն Տօքթօր Պայըն էվինէ կիրէր իքէն, «Մէպղէվաթա տաիր պիր շէյ իսթէրմիսինիլ», տէյիւ քէն. տիսինէ սօրան պիր քիւչիւք չօճուգ կէօրտիւ: Տօքթօր, «Պու քիւչիւք չօ. ճուգ տիւքքեանճը մը տըր», տէյիւ սուպ էթտիյինտէ,

ԻՐԼԱՆՏԱՍ ԼՕՐՏ ՄԱՍՍԱՐԻՆԷՆ ԲԵՅՏԻՔ

ճահիլ պիր գարը օլտըղընա չիւպհէ եօգ տըր, վէ իհթիմալէն եափաճագ իչի տէ գօր իսէ տէ, քէօքըն հանը. մընըն տիւչար օլտըղը տէրտ վէ էնտի. շէլէրին չօղընտան աղատ տըր: Էկէր պու գարը ատանըն օլ պիր թարա. ֆընա կէօթիւրիւլտէ, վէ Մնթրիմ քէօքընիւն մէվգըլինի վէ սիւսլիւ էչ եասընը կէօրտէ, իհթիմալէն հասէտլէ տօլուպ, պու կիպի շէյլէրին ատէմէ սաատէթ պախչ էտէճէյինի տիւչիւնէ. ճէք իսէ տէ, եանըլաճագ տըր: Էկէր պաչգալարըն նէ տէրէճէ սաատէթիլ օլտըղընը պիլէ պիլտէ իտիք, գուլիպէ իլէ սէրայ արասընտա օլան ֆարգ. ղանն էթտիյիմիղտէն չօգ քիւչիւք իտի. յինի կէօրիւր իտիք: Չալըչգան ֆա. գիլըլէրին քէնտի հալլէրինի իսլահ է. տէճէք պիր ֆուրսաթլարը օլմալը տըր, վէ պու մէսէլէ միւսթագպէլին պէօ. յիւք մէսէլէլէրինտէն պիրի տիր: Լա. քին սըհհէթիմիլ իչին լաղըմ օլան

Չօճուգ, «Խայըր, էֆէնտիմ, տիւք. քեանճը պապամ տըր» տէյիւ անիտէ ճէվապ վէրտի: Տօքթօր, «Պիրաղ գա. պագ կէթիր» տէյիպ իչէրի կիրտի վէ փարա կէօնտէրտի: Պիր գաչ տագիղէ սօնկրա չօճուգ կէրի կէլտի վէ փա. ըանըն գուսուրընը տախի կէթիրտի իսէ տէ, Տօքթօր, «Փարանըն գուսու. ըր սէնին օլուն», տէտիյինտէ, «Պա. պամ պանա տարըլըր», տէյերէք չօ. ճուգ փարայը պմագ իսթէմէտի: Պու կիպի պիր չօճուգտա էօյլէ կիւղէլ պիր թապիսթ պուլունմասը Տօքթօ. ըրն տիգգաթընը ճէլպ էթտիյինտէն անը մէրագլէ թէֆթիլ էթմէյէ պաչ. լատը: Ֆագիր օլտըղը պէլլի իտի, քիւչիւք փալթօսը երըթըգ վէ հէր ճիւն գուճաչ իլէ եամալանմըչ իտի. վէ փանթաթընը օլ գատար ըէնքէրլէ էօրիւլուպ թամիր օլունմըչ իտի քի, անըն էվլէլքի ըէնկիլինի այըրտ էթմէք գօլայ տէյիլ իտի իսէ տէ, կիւ.

զէլ վէ թէմիղ խոի: Տօքթօր չօ-
ճուղըն գօրնտան թութարագ եիւ-
զիւնիւ էյիճէ թէֆթիլ էթտի, վէ չօ-
ճուղ ուսուճա տուրուպ սապր էթ-
տի: Նիհայէթ Տօքթօր տէտի քի,

«Պէն էյի պիր չօճուղա պէնկզէյօր-
սըն, պանա չըրագ օլուպ տա հէ-
քիմ օլմագ իսթէր մի սին:»

Չօճուղ «Եվիլէթ, էֆէնտիմ, իսթէ-
րիմ,» տէտի: Չօճուղ եանընտան ալ-
ըլըր իքէն Տօքթօր անըն պաշընը օգ-
չայարագ «Պէօյիւք ատէմ կիպի սէօյ-
լէյօր,» տէտի:

Պիր գաչ հաֆթա սօնկրա պիր կիւն
Տօքթօրըն խըրամէթքեարը կէլիպ, «Պ-
չաղըտա էլինտէ պիր պօղչա
կլէ պիր չօճուղ վար վէ սիղի
կէօրմէք իսթէյօր,» տէտիւ,
էֆէնտիսինէ խապէր վէրինճէ,

«Եօգարը կէլին,» տէտի:
Վէ պիր գաչ տագիգէ սօնկ-
րա, գապագճը չօճուղ պիր
գաթ եէնի ամնա գապա բու-
պա կիյմիչ, սաչլարը կիւզէլճէ
տարանմը վէ այագ գապը-
լարը պօյանմը, վէ գօլթուղը
ալթընտա տախի էլ պէզլնտէն
մէնտիլ իչինէ պաղլանմը պիր
պօղչա օլարագ Տօքթօրըն հու-
զուրընա չըգտը: Վէ աղըր
պաշըլըղլէ շափգասընը չըգա-
րըպ պօղչասընը տախի անըն
կլէ պիրիքտէ եէրէ գօյարագ,
Տօքթօրըն եանընա կիտիպ,

«Կէլտիմ, էֆէնտիմ,» տէ-
տի:

«Նէ իչին կէլտին, չօճու-
ղըմ:»

Չօճուղ փէք սաֆտէրուն-
լըգլէ «Սիղէ չըրագ օլուպ հէ-
քիմ օլմագա կէլտիմ,» տէտի:

Տօքթօր աղ գալտը քի գան գան
կիւլէճէք խոի իսէ տէ, չօճուղ ղայէթ
աղըր պաշըլըղլէ հուզուրընտա տուր-
մուչ խոյիստէն քէնտիսինի ղապթ
էթտի. վէ չօճուղա տէտիյի սէօղ խաթ-
ընա կէլտի իսէ տէ, պիր թարաֆ-
տան տա էլինէ պէօյլէ պիր չօճուղը
գապուլ էթմէյէ լիւզուլմը օլմատըղընը
հիսս էտէր խոի:

«Պապան պուրայա կէլմէնէ բաղի
օլտու մը:»

«Եվիլէթ, էֆէնտիմ:»

«Նէ տէտի:»

«Սիղէ չըրագ օլուպ տա հէքիմ օլ-
մամը արղու էթտիյինիղի պապամա
սէօյլէտիստէ, ղաթընըղըն չօգ էյի
պիր ատէմ օլտըղընը վէ բուպալարըմ
հաղըր օլտըղը կիպի սիղին էվինիղէ
կէլէ պիրիլ իտիլիմի պանա տէտի:»

«Վալիտէն նէ տէտի:»

«Վալիտէմ տախի տէտի քի, Տօք-
Պայրըն աէտիյինի իճրա էտէն ատէմ
տիր, վէ Ալլահ պէնի գայըրտը:» Իչ-
թէ պիր գաթ բուպա կիյմիչիմ. պիր
գաթ տա պօղչամտա վար,» տէտիպ
մէնտիլի չէօղտիւ վէ բուպասընը կէօս-
թէրտի քի, անլէրին արասընտա իքի
քիւչիւք գար կիպի պէյաղ կէօմէք
վէ պիր չիֆթ սաթրանճըլ փէչիլը տա-
լի օլուպ, անճագ պիր անանըն տիւ-
րէպիլէճէյի սուրէթտէ կիւզէլճէ տիւ-
րիւլիւչ խոի:

Տօքթօր պու ֆագիլը գարը գօճա-
նըն՝ քէնտիլէրին էյի չօճուղընը քէ-

օլուր, տէմիչ տիր. հայտէ շու չօճու-
ղը Անըն իսմի իչին գապուլ էտիպ
անա լաղըմ օլանը էտէլիմ,» տէտի:

Վէ օլ սաաթ Տօքթօր վէ գարըսը
պու չօճուղը եիւրէքլէրինին իչինէ վէ
էվլէրինէ գապուլ էթտիլէր իսէ տէ,
պու չօճուղ ասըն էն մէչուր հէքիմ
լէրինտէն վէ էն էյի ատէմլէրինտէն
պիրի օլմագընը պիլմէյլէր խոի: Գէն-
տի մէրհամէթլէրինէ թէպիմ օլուան
պու չօճուղըն իսթիյարըղլարընտա
քէնտիլէրէ տէյնէք, վէ գըղլարընա
հէմ քէնտիլէրէ պիր օղլան էվլատըն-
տան ղիյատէ սահիպ օլմագընը կէօր-
մէղլէր խոի: Պու ճիւմիլ չէյլէր օլ վա-

ԻՐԱՆՏԱՍԱ ՊԻՐ ԳՈՒԼԻՊԵ

մալը էմնիլէթլէ քէնտիսինէ թէպիմ
էթտիլէրինի կէօրէրէք չօգ միւլթէն-
սիր օլտու: Չօգ տիւչիւնմէտի. Ալլա-
հա հէվալէ էտիլէրէք սաղըղըն արա-
սընա արագըլան Մուխէս հագըրնտա,
վէ պախուսուս շօլ Մըրա կէօթիւ-
րիւլէն չօճուղ, եանի քիւչիւք չօճուղ-
լարա խայր տուա էտէն շօլ իլահի
թէլասքեար հագըրնտա տիւչիւնտիւք
տէն սօնկրա, գարըսընա տէօնիւպ,
«Շուչան, սէվկիւլիւմ, ղանն էտէ-
րիմ քի Ալլահ հէփի քիւչիւք չօճուղ-
լարա մէրհամէթ էթտին տէյիւ, քի-
լիսէտէ տուա էտէրիղ,» տէտի:

Գարըսըլ թէաճճիւպ էտէրէք, «Շիւպ-
հէսիղ էտէրիղ, նէ վար քի,» տէտի:
«Թէլասքեարըմըղ չէք քիմ պէօյլէ
պիր չօճուղը պէնիմ իսմիմ իչին գա-
պուլ էտէրտէ, պէնի գապուլ էթմիլ

գըլթ գափալը խոիլէր, ամնա անլէր
Ալլահըն պու չօճուղը քէնտիլէրէ
թէպիմ էթտիլինէ ինանարագ անը
սէվինէրէք գապուլ էթտիլէր վէ անը
գապուլ էթտիլէրի իչին էճըլէրինի
ալարլար:

ՏՕՔ. ՄԸՔ ԼԱՌՈՏ ՎԷ ՉՕՃՈՒԳ

Տօք. Մըք Լատուսամ մէչուր վաիղ
պիր կիրակի կիւնիւ կլասոգ չէհրինին
քիւչիւք պիր քէօյիւնիւն քիլիսէսին-
տէ բուհանի խըրամէթ իճրասը իչին
կիտէր իքէն, եէչիլլէքլէրլէ աօլու պիր
եօլտան կէչէր խոի քի, օրատաա դուչ-
լար թաթլը թաթլը էօթէրլէր, վէ
պաղչէլէր վէ թարլարա տախի մէյլէ
վէ պուղտայ իլէ տօլու խոիլէր: Տօք.
Մըք Լատուս պուլարըն իւղէրինէ պագ-

